ΜΙΑ ΑΝΑΤΡΙΧΙΑΣΤΙΚΗ ΘΑΛΑΣΣΙΝΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ

ΤΟ ΚΑΡΑΒΙ ΜΕ ΤΟΥΣ 80 ΝΕΚΡΟΥΣ

(Μιὰ ἀληθινὴ ἱστορία, ὅπως τὴ διηγεῖται στο «Ἡ μερολέγιο» του ὁ Γάλλος ἀξιωματικὸς Ἐρρῖκος ντὲ Βίλ.)

ΑΤΑ τὸν 'Ιούνιο τοῦ 1813 τὸ Γαλλικὸ πολεμικὸ βρίκιο «Θωρακοφόρος» ἔφυγε ἀπὸ τὸ λιμάνι τῆς Τουλών, γιὰ τὴν Σμύρνη, μεταφέροντας τὸν ἐκεῖ πρόξενο τῆς Γαλλίας μὲ τὴν οἰκογένειά του. Μὲ τὸ ἴδιο πολεμικὸ ταξείδεινα κι' ἐγώ, πηγαίνοντας στὴν 'Ανατολὴ μὲ ἐμπιστευτικὴ ἀποστολὴ τοῦ κράτους.

'Ο «Θωρακοφόρος» ἦταν ἕνα πλοῖο ταχύτατο, στερεό, μὲ 40 κανόνια, καὶ μὲ πλοίαρχο ἕναν γέρο θαλασσόλυκο. 'Ο πόλεμος, ποὺ ἔκανε τότε ἡ Γαλλία μὲ ὅλη σχεδὸν τὴν Εὐρώπη καὶ ἰδιαιτέρως μὲ τὴν 'Αγγλία, βρισκόταν στὴν ἀκμή του. Τὰ 'Αγγλικὰ πολεμικά, ὅπου συναντοῦσαν Γαλλικὸ πλοῖο, τὸ βύθιζαν, χωρὶς πολλὲς διατυπώσεις, καὶ γι' αὐτὸ ὁ ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν δοῦξ ντὲ Κρεσὺ εἶχε συστήσει στὸν πλοίαρχό μας αὐστηρὰ ν' ἀποφύγη κάθε συνάντησι μὲ τὰ πολεμικὰ τοῦ 'Αγγλικοῦ στόλου τῆς Μεσογείου.

Τὸ ταξεῖδι μας ἦταν θαυμάσιο, ἡ θαλασσινὴ αὔρα μᾶς ζωογονοῦσε καὶ τὰ πανιὰ τοῦ πλοίου μας ἦσαν διαρκῶς φουσκωμένα ἀπὸ τὸ εὐνοϊκὸ φύσημά της. Περνούσαμε τὴν ὥρα στὸ σαλόνι τῶν ἀξιωματικῶν, παίζοντας πιάνο ἢ χορεύοντας μὲ τὴν κυρία καὶ τὶς τρεῖς χαριτωμένες κόρες τοῦ προξένου, κ' ἀκούγαμε τὶς γραφικὲς διηγήσεις τῶν ταξειδιῶν καὶ τῶν πολεμικῶν κατορθωμάτων τοῦ πλοιάρχου μας.

"Αξαφνα, κατὰ τὴ νύχτα τῆς 20 'Ιουνίου, ἐνῶ βρισκόμαστε σχεδὸν ἔξω ἀπὸ τὰ νερὰ τοῦ 'Αλγερίου, ὁ σκοπὸς ναύτης φώναξε δυνατὰ ἀπὸ τὸ κατάρτι :

—"Ενα μεγάλο πλοῖο δεξιά μας !...

'Ο πλοίαρχος ἀνέβηκε ἀμέσως στὴ γέφυρά του, διηύθυνε τὸ τηλεσκόπιό του πρὸς τὸ μέρος ποὺ ὑπέδειξε ὁ σκοπὸς καὶ εἶδε πραγματικὰ ἕνα πλοῖο μεγαλείτερο ἀπὸ τὸ δικό μας νὰ πλέη κατεπάνω μας, μ' ἀνοιγμένα ὅλα τὰ πανιά.

—Σαλπίσατε γρήγορα συναγερμό ! φώναξε τότε μὲ ψυχραιμία ὁ πλοίαρχος κ' ἔδωσε κατόπιν διάφορες διαταγές.

'Ο σκοπός του ἦταν ν' ἀποφύγουμε τὴν προσέγγισι αὐτοῦ τοῦ πλοίου, ἴσως ἐχθρικοῦ, καὶ μόνο σὲ ἐσχάτη ἀνάγκη νὰ ναυμαχήσουμε μαζύ του. 'Η γυναῖκες, τρομαγμένες, κλείστηκαν στὶς καμπίνες τους, ἐμεῖς δὲ ὅλοι μαζὺ μὲ τὸ πλήρωμα περάσαμε μιὰ ἀγωνώδη καὶ ἄγριυτνη νύχτα : Τὸ πλοῖο ἐκεῖνο, ταχύτερο ἀπὸ τὸ δικό μας καὶ σπρωγμένο ἀπὸ τὸν εὐνοϊκὸ ἀέρα, κέρδιζε δρόμο διαρκῶς !...

"Οταν τέλος ξημέρωσε, μπορέσαμε καὶ τὸ εἴδαμε καλύτερα. "Ηταν ἕνα μεγάλο, κατάμαυρο, πειρατικὸ πλοῖο, μὲ πολλὰ κανόνια, κ' ἡ πλοιάρχός μας, βλέποντας ἐπιτέλους ἀνατόφειυκτη τὴ σύγκρουσι, διέταξε βιαστικὰ τέτοιους ἐλιγμούς, ὥστε νὰ τὸ πλευρίσουμε τοὐλάχιστον, παίροντας ἔτσι τὴν πλεονεκτικώτερη θέσι.

"Αξαφνα ὅμως ὅλοι παραξενευτήκαμε. Καθὼς βρεθήκαμε πλάϊ στὸ πειρατικό, ἕτοιμοι νὰ τὸ βομβαρδίσουμε πρῶτοι, εἴδαμε κατάπληκτοι ὅλες τὶς μπουκαπόρτες τῶν κανονιῶν του κλειστές !

—"Ε, ἀπὸ τὸ πλοῖο ! φώναξε τότε βροντερὰ ὁ λοστρόμος τοῦ πολεμικοῦ μας.

Καμμιὰ ἀπάντησις ὅμως δὲν ἀκούστηκε κι' οὔτε καμμιὰ κίνησις φάνηκε ἀπάνω στὸ κατάστρωμά του.

'Ο πλοίαρχος διέταξε τότε νὰ σηκώσουμε τὴ σημαία μας, νὰ ρίξουμε ποῦτα μιὰ ἄσφαιρη κανονιὰ κ' ἔπειτα μιὰ ἔνσφαιρη γιὰ εἰδοποίηση. "Ολες ὅμως αὐτὲς ἡ προσπάθειές μας πῆγαν χαμένες : Οὔτε ἀπάντησι μᾶς ἔδιναν ἀπὸ τὸ πλοῖο, τὸ ὁποῖο ἐξακολουθοῦσε ἀτάραχο νὰ πλέη, οὔτε καὶ κανένας φαινόταν στὸ κατάστρωμα ἢ στὰ κατάρτια !...

—Πλοίαρχέ μου, φώναξε σὲ λίγο ὁ σκοπὸς ναύτης. Βλέπω ἐπάνω στὸ κατάστρωμα ἀρκετοὺς ἀνθρώπους ξαπλωμένους... 'Επίσης ἕναν δοθιο, κοντὰ στὴ ρίζα τοῦ μεσαίου καταρτιοῦ. Κανένας τους ὅμως δὲν κινεῖται !...

"Ολοι μας γλωμιάσαμε ἀπὸ φόβο, ἀκούγοντας τὰ λόγια αὐτά. Τὸ περιστατικὸ αὐτὸ μᾶς φαινόταν διαβολικὸ καὶ στὸ μυαλό μας ἄρχισαν νὰ ξυπνοῦν παλιὲς δεισιδαιμονίες καὶ ἱστορίες γιὰ στοιχειωμένα πλοῖα καὶ γιὰ ναῦτες βρικολακιασμένους !...

—Ρίξτε γρήγορα μιὰ βόμπα ! διέταξε ἀπότομα ὁ πλοίαρχος. Νὰ μποῦν 12 ναῦτες κι' ἕνας ἀξιωματικός... Νὰ ἐρευνήσουν αὐτὸ τὸ πλοῖο καὶ στὴν ἐπιστροφή νὰ μοῦ ἀναφέρουν λεπτομέρειες.

Τὸ ἔνοπλο αὐτὸ ἀπόσπασμα ἑτοιμάστηκε ἀμέσως καὶ μπῆκε στὴ βάρκα. Ζήτησα τὴν ἄδεια ἀπὸ τὸν πλοίαρχο — τὸν ὁποῖον οἱ κανονισμοὶ ὑποχρέωναν νὰ μείνη στὸ πλοῖο — νὰ τοὺς ἀκολουθήσω κι' ἐγώ. Καὶ σὲ λίγο ἡ βάρκα μας πλησίασε καὶ γαντζώθηκε στὰ πλευρὰ τοῦ μυστηριώδους καὶ σιωπηλοῦ αὐτοῦ πλοίου, τὸ ὁποῖο τώρα ἐξακολουθοῦσε νὰ πλέη ἀργά, γιατί ὁ ἀέρας ἔλαττωθῆ.

"Οπως εἶπα, ἡ μπουκαπόρτες τῶν κανονιῶν ἦσαν κλειστές. Εὐτυχῶς, δυὸ - τρεῖς ἀτ' αὐτές, κοντὰ στὴν πλώρη, εἶχαν μοχλοὺς μισοσάπιους, κ' ἔτσι μὲ λίγες τσεκουριὲς κατωρθώσαμε νὰ τὶς ἀνοιξουμε καὶ νὰ μποῦμε στὸ ἀμπάρι. 'Αλλοιῶς θὰ δυσκολευόμαστε πολὺ ν' ἀνεβοῦμε στὸ πλοῖο, γιατί ἦταν πανύψηλο κ' ἡ σκάλες του ὅλες τραβηγμένες ἐπάνω.

Τὸ πλοῖο αὐτὸ ἦταν ἕνα 'Αμερικανικὸ πειρατικό, λεγόταν «Εὐαγγελισμὸς» κ' ἄνηκε ἀσφαλῶς σὲ κάποιον ἀπάνω δουλέμπορο. "Ολα τὰ συρτάρια στὶς ἐρημες καμπίνες ἦσαν παραβιασμένα, σπασμένα, κ' ἐδῶ κ' ἐκεῖ στὸ πάτωμα σκορπισμένα μερικὰ χρυσὰ κ' ἀσημένια νομίσματα, ἔδειχναν πὼς τὸ πλοῖο εἶχε ἄγρια λεηλατηθῆ. Πρωτοφανὴς ἀταξία ἐπικρατοῦσε στὶς ἀποθῆκες καὶ στὶς αὐθουσες. Τὰ τρόφιμα ἦσαν βρεγμένα καὶ μουχλιασμένα, τὰ πυρομαχικὰ σκόρπα καὶ μιὰ ἀπατηκτικὴ βρῶμα ἀποσυνθέσεως καὶ πτωμάτων ἀφάτων ἦταν παντοῦ χυμένη. Βιαστήκαμε ν' ἀνεβοῦμε στὸ κατάστρωμα, γιατί ἀσφαλῶς θὰ παθαίναμε κεῖ κάτω ἀπὸ ἀσφυξία. 'Ενῶ ὅμως ἀνεβαίναμε τὶς σκάλες, χιλιάδες ἀηδιαστικῶν ποντικῶν, τρομαγμένων ἀπὸ τὴν προσέγγισι μας, ἔπεσαν ἐπάνω μας καὶ ἄρχισαν νὰ μπερδεύωνται στὰ πόδια μας, καθὼς ἔτρεχαν παντοῦ νὰ κρυφτοῦν.

Ποτὲ μου δὲν θὰ ξεχάσω τὴν συγκλονιστικὴ ἀνατριχίλα, τὴν ὁποία νοιώσαμε ὅλοι μας, μόλις βρεθήκαμε στὸ κατάστρωμα : 'Ογδόντα κάτισχνα πτώματα, σάπια καὶ μισοφαγωμένα ἀπὸ τοὺς ποντικούς, ἦσαν ξαπλωμένα στὸ κατάστρωμα, ἔχοντας τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια τους ἀνοιχτὰ καὶ καρφωμένα — ναί, καρφωμένα — μὲ χονδρὰ καρφιὰ στὰ σανίδια, ἐνῶ στὸ μεσαῖο κατάρτι, ὀρθιος, μὰ σταυρωμένος κ' αὐτός, στεκόταν ἕνας ναυτικὸς μεσόκοπος, ἴσως ὁ πλοίαρχος τοῦ σατανικοῦ αὐτοῦ πλοίου !...

Τὸ τρομακτικὸ αὐτὸ κακούργημα μᾶς εἶχε ἀπολιθώσει. 'Ηταν φανερὸ ὅτι οἱ δυστυχισμένοι ἐκεῖνοι ἄνθρωποι εἶχαν καρφωθῆ στὸ πάτωμα ζωντανοὶ κι' ὅτι πέθαναν ἀπὸ τοὺς ἀπερίγραπτους πόνους τους κι' ἀπὸ τὴν πείνα, γιατί τὰ κομμὰ ὅλων ἦσαν ἐντελῶς λιπόσαρκα. Κι' ἐνῶ ἀπορούσαμε, μὴ ξέροντας σὲ ποιὸν ν' ἀποδώσουμε αὐτὸ τὸ ἔγκλημα, ἕνας ναύτης μᾶς ἔφερε ἕνα ἄδειο μπουκάλι, μέσα στὸ ὁποῖο ἦταν ἡ ἑξῆς 'Αγγλικὴ εἰδοποίησις :

«Σήμερον τὴν 27 Δεκεμβρίου τοῦ 1812, ἐγώ, ὁ πλοίαρχος τοῦ 'Αγγλικοῦ Βασιλικοῦ Ναυτικοῦ σὲρ Β..., κυβερνήτης τῆς πολεμικῆς φρεγάτας «Χάμλετ», συνήντησα εἰς τὰ 'Ισπανικὰ παράλια τοῦ Πουέρτο μαγιὸρ δὲ λὰς 'Εσμάνγας τὸ 'Αμερικανικὸν σωματεμπορικὸν πλοῖον «Εὐαγγελισμός». Εὑρὼν φορτίον ἐκ δούλων 'Αφρικανῶν, καθὼς καὶ δύο ὑπηκόους "Αγγλους ναυτικούς, τῶν ὁποίων τὸ πλοῖον εἶχε καταβυθισθῆ καὶ τὰ ἐμπορεύματα εἶχον διαρπαγῆ ἀπὸ τὸ ρηθὲν σωματεμποικὸν καὶ πειρατικὸν σκάφος, ἐσκέφθην καὶ ἐνήργησα συμφώνως μὲ τοὺς νόμους τοῦ "Εθνους μου περὶ πειοατείας καὶ δουλεμπορίας. Συμφώνως πρὸς τοὺς νόμους αὐτούς, διατάσσοντας βασανιστικὸν θάνατον διὰ τοὺς ἐνόχους τοιούτων ἐγκλημάτων, διέταξα τὴν σταύρωσιν τοῦ πειρατικοῦ πληρώματος, τὸ δὲ πλοῖον πλησίστιον παρέδωκα εἰς τοὺς ἀνέμους»!

"Εξη μῆνες δηλαδὴ ὁλοκλήρους πλανιόταν ἔτσι στὶς θάλασσες τὸ καταραμένο ἐκεῖνο σκάφος...

Κατὰ διαταγὴν τοῦ πλοιάρχου μας, στὸν ὁποῖο ἀναφέραμε τὴ φρικώδη ἀνακάλυψή μας, τὰ πτώματα ξεκαρφώθηκαν ἀτ' τὰ σανίδια τοῦ καταστρώματος, ράφτηκαν μέσα σὲ σακκιά, καὶ μὲ βαρειὰ σίδερα στὰ πόδια, ρίχτηκαν στὴ θάλασσα. "Ετσι τὸ πλοῖο μας ἀπομακρύνθηκε ἀπὸ κεῖ, ἀφοῦ πρῶτα ἀνάψαμε μιὰ μεγάλη πυροκαῦτα στὸ πειρατικό, καὶ σὲ λίγες μέρες μπαίναμε, ἐπιτέλους, στὸ λιμάνι τῆς Σμύρνης.

ΓΝΩΜΙΚΑ

'Υπάρχουν φυτὰ κ' ἀρετές, ποὺ ἀναπτύσσονται μέσα σὲ κοπριὰ ἢ ἀνάμεσα σὲ ἐρείπια.

Φέτδες

* * *

'Ο βίος βραχύς, ἡ Τέχνη ἀτελεύτητος, αἱ εὐκαιρίαι σπανιώτατα, ἡ πεῖρα ἀπατηλὴ συχνάκις καὶ ἡ ἀντίληψις τῶν ἀντικειμένων τοῦ περιβάλλοντός μας δυσχερεστάτη.

'Ιπποκράτης